Agenda Eitem: 4

PWYLLGOR SAFONAU

Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd yn yr Ystafell Gynadledda, Tŷ Nant, Ffordd Llys Nant, Prestatyn ar ddydd Gwener, Medi 23ain., 2011 am 9.30 y.b.

YN BRESENNOL

Mr. C.B. Halliday (Cadeirydd), Ms. M.E. Medley, Mr. G.F. Roberts a Mrs. P. White ynghyd â'r Cynghorwyr G.A. Green, D.E. Jones ac H. Ll. Jones

HEFYD YN BRESENNOL

Dirprwy Swyddog Monitro a Chyfreithiwr: Llywodraethu Corfforaethol (LJ) a Gweinyddwr Pwyllgor (KEJ). Roedd y Rheolwr Prosiect Asedau Cynaliadwy (HB) yn bresennol ar gyfer eitem rhif 6.

1 YMDDIHEURIADAU

Doedd dim ymddiheuriadau.

2 DATGANIAD BUDDIANNAU

Ni chodwyd yr un datganiad diddordeb personol na buddiant sy'n rhagfarnu.

3 MATERION BRYS A GYTUNWYD O'R GADAIR

Ni chodwyd yr un mater brys.

4 COFNODION Y CYFARFOD DIWETHAF

Cyflwynwyd cofnodion y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar Orffennaf 15fed, 2011.

Cywiriad –

Tudalen 5: Cyfarfod Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru - Er mwyn adlewyrchu'n well yr ystyr a fwriadwyd ar gyfer y frawddeg, gofynnodd y Cyng. G.A.Green i'r gair 'prospective' ym mharagraff olaf tudalen 5 gael ei newid i 'interpretation' er mwyn darllen '...*with each authority having a different interpretation of the Code of Conduct*'.

Materion yn Codi –

Tudalen 3 - Eitem Rhif 5: Cwynion Cod Ymddygiad - Ymholodd y Cyng. G.A.Green a anfonwyd llythyr at Bwyllgor Safonau Cyngor Sir Powys mewn ymateb i'w pryderon ar faterion diffyg atgyfeirio gan yr

Ombwdsmon gyda golwg ar rai toriadau yn y Cod Ymddygiad. Cadarnhaodd y Dirprwy Swyddog Monitro fod llythyr wedi ei anfon yn mynegi sylwadau'r Pwyllgor Safonau hwn y dylid cyfeirio'r mater i Gynhadledd Safonau Cymru 2011 am ystyriaeth ac arweiniad. Datganodd aelodau eu gobaith y byddai cyfle i drafod y mater yn uniongyrchol gyda'r Ombwdsmon yn y gynhadledd honno.

Tudalen 5 - Eitem Rhif 7: Cyfarfod Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru - adroddodd y Cadeirydd fod y cyfarfod a drefnwyd ar gyfer Medi 22ain., 2011 wedi ei ganslo ac y cynhelir y cyfarfod nesaf ar Dachwedd 1af., yng Nghanolfan Busnes Conwy. Mae'n arferol i Gadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Safonau i fynychu er bod gwahoddiad agored i holl aelodau'r Pwyllgor Safonau. Roedd Mr. G.F.Roberts (Is-gad.) wedi cynnig ei ymddiheuriadau ar gyfer y cyfarfod hwnnw a chadarnhaodd Mrs.P.White y byddai'n fodlon mynychu yn ei le.

***PENDERFYNWYD**, yn amodol i'r uchod, bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar Orffennaf 15fed., 2011 yn cael eu derbyn a'u cymeradwyo fel cofnod cywir.*

5 PRESENOLDEB MEWN CYFARFODYDD

Fe nododd y Dirprwy Swyddog Monitro (DSM) nad oedd unrhyw adroddiadau ysgrifenedig o bresenoldeb mewn cyfarfodydd Cynghorau Sir, Tref na Chymuned wedi eu cyflwyno gan aelodau'r Pwyllgor Safonau.

Hysbysodd Mrs. M.Medley y pwyllgor iddi hi fynychu cyfarfod Cyngor Tref Dinbych ar Orffennaf 27ain. 2011 a ymddangosodd yn ddigon trefnus a dan reolaeth. Fe adroddodd fod dadl ddigon croch wedi bod ar y Siarter arfaethedig rhwng Cynghorau Sir a Thref/Cymuned a cheisiodd arweiniad p'unai y gallai dynnu sylw at y drafodaeth honno pan fydd y Pwyllgor Safonau'n ystyried yr eitem honno ar agenda heddiw. Roedd y Cadeirydd yn ymwybodol fod materion tebyg eisoes wedi'u codi yn ystod y broses ymgynghori ar y Siarter arfaethedig ac fel y cyfryw, teimlai ei bod hi'n briodol i Mrs. Medley wneud sylw ar yr agweddau hynn pa ystyrir yr eitem honno gan y pwyllgor.

***PENDERFYNWYD** nodi'r sefyllfa.*

6 SIARTER RHWNG CYNGHORAU TREF a CHYMUNED SIR DDINBYCH a CHYNGOR SIR DDINBYCH

Cyflwynwyd adroddiad gan Reolwr Prosiect Asedau Cynaliadwy (RhPAC) ar y Siarter arfaethedig rhwng Cynghorau Tref a Chymuned Sir Ddinbych(CT&Ch) a Chyngor Sir Ddinbych (CSDd). Mae'r Siarter ddrafft (Atodiad A); Ymatebion i'r Ymgynghoriad Cychwynnol (Atodiad B) ac Amserlen Ymgynghoriad y Siarter (Atodiad C) wedi eu hatodi i'r adroddiad.

Eglurodd RhPAC yn fras, swyddogaeth Gweithgor Datganoli a Grymuso CT&Ch wrth ddatblygu a chyflwyno'r Siarter ddrafft ynghyd â'i rôl o fewn y broses honno. Fe gyfeiriodd at y rhesymwaith ynghlwm wrth y Siarter arfaethedig er mwyn diffinio a gwella'r berthynas bresennol rhwng CT&Ch Sir Ddinbych a ChSDd a threfnu ymrwymiadau'r Cyngor i sicrhau fod buddiannau'r cyd-weithio yn cael eu cyflawni er budd y trigolion. Fe ddigwyddodd y broses hon hefyd wrth ystyried yr agenda o gydweithrediad cynyddol a'r potensial am ranbarthiaeth gynyddol. Roedd y Siarter yn ffordd arbennig i GSDd a'r CT&Ch gyfarfod ag anghenion yr ardaloedd lleol ac ymgysylltu rhanddeiliaid CSDd a'r CT&Ch mewn dull cadarnhaol a chydweithiol ac i sicrhau dull cyson o weithredu ledled y sir. Fe gyfeiriodd RhPAC hefyd at y penawdau agenda oddifewn i'r Siarter ddrafft ac amlygodd eitemau o ddiddordeb penodol i'r pwyllgor.

Fe lansiwyd ymgynghoriad cychwynnol ar y Siarter ddrafft ym Mehefin 2011 ac ymestynnwyd y llinellau amser yn seiliedig ar adborth blaenorol oddiwrth y Pwyllgor Safonau a'r CT&Ch gan ystyried gwyliau'r haf ac amseriad cyfarfodydd CT&Ch. Cyfeiriwyd at ymatebion yr ymgynghoriad cychwynnol (Atodiad 2 o'r adroddiad) a oedd, i raddau helaeth, yn gadarnhaol er bod rhywfaint o anghytuno ar rai materion. Roedd CSDd wedi bod yn fodlon i gyfarfod 'r CT&Ch i drafod y Siarter ddrafft; roedd Arweinydd a Chyfarwyddwr Corfforaethol Dysgu a Chymunedau wedi mynychu cyfarfod o Gyngor Tref Prestatyn a bydd RhPAC yn mynychu cyfarfod o Gyngor Tref Corwen cyn bo hir. Er mwyn hwyluso'r cyfarfodydd gyda'r CT&Ch, cynhyrchwyd tudalen 'Cwestiynau a Ofynnir yn Aml' (a gylchredwyd yn y cyfarfod) er mwyn mynd i'r afael rhai o'r materion a godwyd.

Yn olaf, cynghorwyd aelodau y byddai mabwysiadu ffurfiol ac arwyddo'r Siarter yn digwydd ym mis Rhagfyr yn dilyn ail gyfnod ymgynghorol ac fe obeithir lansio'r Siarter ym mis Ionawr 2012 ynghyd â Chompact y Trydydd Sector. Mewn ymateb i gwestiwn o'r Gadair, fe gynghorodd y RhPAC nad oedd hithau'n ymwybodol fod unrhyw awdurdod arall yng Ngogledd Cymru wedi cyflwyno Siarter, er i rai o awdurdodau De Cymru wneud hynny.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, mynegodd aelodau eu barn a gwneud sylwadau ar y Siarter fel a ganlyn -

- amlygu'r ffaith fod rhai Cynghorau Cymuned yn teimlo eu bod yn cael eu 'meddiannu' gan GSDd
- dylid adolygu defnydd yr iaith oddifewn i'r ddogfen er mwyn ei gwneud yn hawdd ei defnyddio a deniadol i'r CT&Ch, e.e. 'Mae CSDd am gynnal o leiaf ddau gyfarfod cyswllt' i'w newid i ddarllen 'Mae CSDd am drefnu o leiaf ddau gyfarfod cyswllt' gan fod 'cynnal' yn awgrymu mai CSDd fyddai'n rheoli'r digwyddiad.
- am eglurder, dylid newid y cyfeiriad at 'gynghorau lleol' oddifewn i'r Siarter i 'cynghorau tref a chymuned'

- croesewir y cyd-ymrwymiadau ar gyfer hyfforddiant sy yn y Siarter, yn benodol yr ymgymeriad i GSDd gynnig digwyddiadau hyfforddiant i'r CT&Ch ar adrannau perthnasol yn cynnwys Polisïau Cynllunio a Chod Ymddygiad ac i'r CT&Ch gymryd rhan weithredol mewn cyfleoedd hyfforddiant; hyrwyddo'r defnydd o esiamplau mewn sesiynau hyfforddiant er mwyn esbonio sut all materion gael eu cymhwyso mewn amgylchiadau neilltuol
- awgrymir fod hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad i'w wneud yn orfodol ar gyfer holl Gynghorwyr Tref a Chymuned ac y gallai Cynghorydd hyfforddedig neu aelod hyfforddedig o'r Pwyllgor Safonau ymgymryd â hyfforddiant ad hoc yn y cyswllt hwnnw. Cynghorodd y RhPAC fod sawl aelod o staff hyfforddedig a fuasai'n abl i ymgymryd â hyfforddiant i'r CT&Ch.
- gan gymryd i ystyriaeth y gall pobl leyg sy'n gweithio oddifewn i'r gymuned ddigalonni o feddwl am orfod ymgymryd â hyfforddiant, roedd awgrym y dylid sôn am yr hyfforddiant oddifewn i'r ddogfen mewn termau mwy derbyniol megis deall y system
- nodwyd fod rheidrwydd ar Gynghorau Sirol, Tref a Chymuned i addysgu cynghorwyr posib
- doedd pwerau na dyletswyddau'r cyngor sir heb eu cynnwys oddifewn i'r Siarter ac roedd diffyg cyfeirio at gynllunio yn y pwerau a'r gweithgareddau perthynol i'r CT&Ch
- roedd angen i'r Siarter fod yn ddogfen fywiol a ddaw i'r amlwg trwy ei gweithredu a'i gwerthuso'n barhaus
- doedd dim cyfeiriad oddifewn i'r Siarter ar sut y bydd yn ei chymhwyso a glynu wrthi ac roedd angen sicrhau fod gweithrediad y Siarter yn cael ei fonitro a'i adolygu'n barhaus i sicrhau ei heffeithiolrwydd a'i llwyddiant

Eglurodd y Cyng. H.Ll.Jones, a oedd yn aelod o Weithgor Datganoli a Grymuso CT&Ch, y rhesymeg gychwynnol dros sefydlu'r Gweithgor er mwyn delio sefyllfa cyllid CSDd a mynd i'r afael 'r anghysonderau rhwng y gwasanaethau a ddarperir gan y gwahanol GT&Ch. Fe bwysleisiodd yr angen am ymdriniaeth gyson er budd tegwch. Roedd yn bwysig i ddiffinio swyddogaeth y CT&Ch a chaniatáu rhannu gwybodaeth - byddai'n broses hir a chyfredol. Dylid hefyd nodi y gellir capio cynnydd mewn Treth Cyngor ar lefel Sirol ond na ellir felly i'r praesept a gymhwysir gan y CT&Ch.

Yn gyffredinol, teimlai aelodau y gallai'r Siarter chwarae rhan bwysig wrth feithrin perthynas cadarnhaol rhwng Cynghorau Sirol a rhai Tref a Chymuned a bod y broses yn cael ei reoli gyda sensitifrwydd, gan ystyried sylwadau'r CT&Ch ac ymatebion ymgynghoriad, yn enwedig lle bo unrhyw faterion dadleuol. Y consensws barn oedd bod y byddai unrhyw ddulliau sy'n gwella cyfathrebu rhwng cynghorau'n fuddiol ac fe amlygwyd yn benodol pwysigrwydd i Gynghorwyr Sirol weithredu fel dolen gyswllt rhwng y Cyngor Sirol a'r rhai Tref a Chymuned. Fe groesawodd aelodau nifer o negeseuon allweddol o'r Siarter ddrafft hefyd, yn enwedig pwysigrwydd i gynghorau adolygu'n gyfredol ac ystyried eu cod ymddygiad a'u cyfleoedd hyfforddiant.

Wedi ystyried sylwadau'r aelodau ar y siarter ddrafft, cytunodd y RhPAC i –

- disodli cyfeiriadau at 'cynghorau lleol' gyda 'cynghorau tref a chymuned'
- ymgymryd ag awdit o'r Siarter ddrafft i chwilio geiriau 'addas' a'u disodli gyda therminoleg fwy apelgar
- cryfhau adran Monitro, Adolygu a Chwynion y Siarter yn manylu sut y byddid yn cymhwyso a chadw at y ddogfen (gan gynnwys cyfeiriadau at hyfforddiant wrth gael eich anwyth; ychwanegu'r Siarter fel eitem agenda yng Nghynhadledd Rheolwyr Canol (CRhC); rôl y Pwyllgor Craffu ar Gymunedau yn gwerthuso'i gweithrediad a sut y byddai clystyrau yn chwarae rhan cyfeillio allweddol)
- ystyried y posibilrwydd o gynnwys atodiad Pwerau a Dyletswyddau ar gyfer y Cyngor Sir yn ogystal â'r CT&Ch

Diolchodd y Cadeirydd i'r RhPAC am ei chyflwyniad diddorol ac addysgiadol o'r Siarter ac fe –

BENDERFYNWYD, *yn amodol ar sylwadau aelodau uchod, bod y Siarter ddrafft rhwng Cynghorau Tref a Chymuned Sir Ddinbych a Chyngor Sir Ddinbych yn cael ei chefnogi ar gyfer ail ran yr ymgynghoriad.*

7 PROTOCOL HUNANREOLI

Cyflwynwyd adroddiad gan y Swyddog Monitro (a gylchredwyd eisoes) yn cyflwyno fersiwn arfaethedig y Protocol Hunanreoli cyn ei ystyried gan Arweinwyr Grwpiau ac yna'r Cyngor llawn. Fe atodwyd i'r adroddiad, gopi o'r Protocol Hunanreoli (Atodiad 1), ynghyd â'r ymateb i'r Protocol drafft gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus i Gymru (Atodiad 2).

Cyfeiriodd y Dirprwy Swyddog Monitro (DSM) at bryderon blaenorol y pwyllgor gyda golwg ar gwynion rhwng aelodau nad oedden nhw'n ddigon difrifol i'w cyfeirio at yr Ombwsdmon ac y gallai Cod Ymddygiad yr Aelodau gael ei ddefnyddio fel arf gwleidyddol. Er mwyn mynd i'r afael â'r pryderon hynny, datblygwyd Protocol Hunanreoli a oedd yn cynnwys rhai mân welliannau a gytunwyd gan y pwyllgor yn eu cyfarfod diwethaf. Sefydlodd y Protocol weithdrefn ar gyfer y cwynion hynny na fyddant o bosib yn cyrraedd y trothwy sy'n dynodi tramgwyddo, i gael eu delio dan weithdrefn lleol; a'r hyn sy'n cyfiawnhau cwyn ffurfiol i'w gyfeirio at yr Ombwdsmon. Byddai'r cynnig presennol yn golygu ymrwymiad gan yr Arweinwyr Grwpiau ac un aelod (mewn rota) o'r Pwyllgor Safonau. Y bwriad oedd i'r Protocol sefyll ochr yn ochr â'r Cod Ymddygiad. Fe osodwyd cynllun gweithredu diwygiedig, yn olrhain y broses ymgynghori cyn mabwysiadu'r Protocol, ym mharagraff 2.4 o'r adroddiad. Byddai angen i'r Pwyllgor Safonau ystyried estyniad Protocol o'r fath i'r holl Gynghorau Tref a Chymuned mewn cyfarfod

pellach. I ddiweddu, tynnodd y DSM sylw aelodau at ymateb cadarnhaol yr Ombwdsmon i'r Protocol drafft a atodwyd i'r adroddiad.

Roedd aelodau'n falch o nodi ymateb cadarnhaol yr Ombwdsmon i'r Protocol drafft a oedd cystal ag ategu'r mesurau i ddelio â materion yn lleol, gyda'r rhybudd fod yn rhaid i dramgwyddau difrifol gael eu cyfeirio at ei swyddfa ef, yn unol â'r ddeddfwriaeth presennol. Cyfeiriodd y DSM at Siart Llif Cwynion Aelod/Aelodau a chroesawodd y pwyllgor y byddai'r Swyddog Monitro yn ymwneud ar bob cam ac hefyd yn falch o nodi cynhwysiad Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau o fewn i'r broses.

Trafododd y pwyllgor nifer o faterion gyda'r DSM yn codi o'r adroddiad, gan gynnwys –

- gan fod aelodau'n parhau â'r opsiwn o anfon mân-gwynion yn uniongyrchol at yr Ombwdsmon, roedd angen annog yn frwd yr holl gynghorwyr i ddilyn y Protocol Hunanreoli unwaith y'i mabwysiadwyd, i sicrhau y delir â mân-gwynion ar lefel lleol yn y dyfodol; gan y bydd gofyn i'r Cyngor Llawn fabwysiadu'r Protocol yn ffurfiol, y gobaith oedd y byddai'r holl gynghorwyr yn ymrwymo i'r dull yma
- dylid cyfeirio yn yr adroddiad i'r Cyngor Llawn at ymateb cadarnhaol yr Ombwdsmon a'i barodrwydd i ganiatáu materion o'r fath i'w trafod yn lleol ac fe gytunodd y DSM i gynnwys llythyr yr Ombwdsmon wrth gyflwyno'r adroddiad ar y Protocol i'r Cyngor Llawn i'w mabwysiadu
- nodwyd y cyfeiriad yn llythyr yr Ombwdsmon at newid potential oddifewn i'r ddeddfwriaeth a all ganiatáu gweithdrefnau lleol i'w llwyr archwilio i gychwyn cyn cael eu cyfeirio at swyddfa'r Ombwdsmon os nad oedd posib cael datrysiad yn lleol
- fe amlygwyd yr anhawster wrth eirio cyd-destun mân-gwynion i egluro, lle dylai cwynion, nad ydynt o bosib yn cyrraedd y trothwy ar gyfer dod yn dramgwydd, gael eu trin dan weithdrefnau lleol, ynghyd ag absenoldeb unigolyn penodol i ddiffinio os oedd cwyn wedi cyrraedd y trothwy – fe awgrymwyd, petai unrhyw amheuaeth, y dylid cyfeirio'r gwyn at yr Ombwdsmon ac yn y dyfodol, dylid disodli'r cyfeiriad at " ... y cwynion hynny efallai na fyddant yn cyrraedd y trothwy" gyda " ... y cwynion hynny nad ystyrir eu bod yn cyrraedd y trothwy"
- cefnogwyd y potential i ymestyn y Protocol i holl Gynghorau Tref a Chymuned fel opsiwn ymarferol unwaith y byddai'r esiampl wedi ei osod ar lefel Sirol, yn enwedig gyda golwg ar y nifer o gwynion aelod-aelod, ac fe awgrymodd y DSM y byddai prosiect peilot ar gyfer Cynghorau Tref a Chymuned yn briodol
- fe awgrymwyd ymhellach, pe byddai'r Protocol i'w ymestyn i Gynghorau Tref a Chymuned, y gall fod cyfle i holl aelodau'r Pwyllgor Safonau i fod ynghlwm â'r broses yn hytrach na'r aelodau annibynnol yn unig
- byddai technegau cyfryngu ar gyfer y Swyddog Monitro a'i Ddirprwy Swyddog, Arweinwyr Grwpiau ac aelodau'r Pwyllgor Safonau, yn ddefnyddiol ar gyfer delio â chwynion aelodau fel rhan o'r Protocol newydd

Crybwyllodd y DSM y byddai'n adborthi sylwadau aelodau i'r Arweinwyr Grwpiau ac adrodd nôl ymhellach yng nghyfarfod nesa'r pwyllgor.

PENDERFYNWYD –

a) *fod sylwadau'r pwyllgor ar y Protocol Hunanreoli drafft fel ag y manylir uchod, i'w hadrodd nôl at yr Arweinwyr Grwpiau;*

b) *y bydd adroddiad cynnydd ar y Protocol Hunanreoli drafft yn cael ei gyflwyno yng nghyfarfod nesa'r Pwyllgor Safonau, ac*

c) *fel rhan o'u rôl yn delio â chwynion aelodau o dan y Protocol Hunanreoli, fod hyfforddiant cyfryngu i'w drefnu ar gyfer y Swyddog Monitro, Dirprwy Swyddog Monitro, Arweinwyr Grwpiau ac Aelodau'r Pwyllgor Safonau.*

8 CYFARFOD PWYLLGOR SAFONAU GOGLEDD CYMRU

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod Fforwm Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd yng Nghanolfan Busnes Conwy ar Fehefin 10fed., 2011 (cylchredwyd eisoes).

Atgoffodd y Dirprwy Swyddog Monitro yr aelodau fod cyfarfod Fforwm Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru a oedd i'w gynnal ar Fedi 22ain., 2011 wedi ei ganslo ac y cynhelir y cyfarfod nesa' ar Dachwedd 1af. yng Nghanolfan Busnes Conwy. Roedd Mr. G.F.Roberts (Is-gad.) wedi cynnig ei ymddiheuriadau ar gyfer y cyfarfod hwnnw ac fe gadarnhaodd Mrs. P.White y byddai'n fodlon mynychu yn ei le.

PENDERFYNWYD *fod cofnodion Fforwm Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd ar Fehefin 10fed, 2011 i'w derbyn a'u nodi.*

9 CYNHADLEDD SAFONAU CYMRU 2011

Gofynnodd y Dirprwy Swyddog Monitro (DSM) am gadarnhad presenoldeb aelodau yn y Gynhadledd Safonau i'w chynnal yng Nghyngor Sir Powys ar Hydref 5ed., 2011. Cylchredwyd copi o bapurau'r cyfarfod yn y cyfarfod.

Cyfeiriodd y DSM at y papurau ar gyfer y Gynhadledd Safonau a nododd y gofynnwyd i gynrychiolwyr ddarllen y senario ar gyfer y gwrandawiad ffug cyn y cyfarfod ei hun. Estynnodd y Cynghorwyr G.A.Green ac H.Ll.Jones eu hymddiheuriadau ar gyfer y Gynhadledd Safonau ond cadarnhaodd gweddill y cynghorwyr eu presenoldeb. Trafododd y pwyllgor drefniadau teithio'n fras a chytunodd y DSM i gysylltu yr wythnos ganlynol, gyda'r aelodau hynny oedd am fynychu, i gadarnhau'r trefniadau hynny.

PENDERFYNWYD *nodi argaeledd aelodau yn mynychu Cynhadledd Safonau Cymru 2011.*

GWAHARDDIAD Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD*, o dan Adran 100A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, y dylid gwahardd y Wasg a'r Cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer yr eitem ddilynol o fusnes, ar y sail y byddai'n ymwneud â'r dadlennu tebygol o wybodaeth wedi'i eithrio fel y diffiniwyd ym Mharagraffau 12 a 13 o Ran 4 o Atodlen 12A o'r Ddeddf.*

10 COD YMDDYGIAD – RHAN 3 DEDDF LLYWODRAETH LEOL 2000

Cyflwynwyd adroddiad cyfrinachol (cylchredwyd eisoes) gan y Swyddog Monitro yn darparu arolwg o gwynion yn erbyn aelodau a gofrestrwyd gydag Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ers Rhagfyr 1af., 2010.

Cyflwynodd y Dirprwy Swyddog Monitro (DSM) yr adroddiad i aelodau a oedd yn manylu ar yr awdurdod oedd yn destun y gwyn; y gwyn honedig; y canlyniad, a ffynhonell y gwyn ar gyfer nifer o achosion a gwblhawyd a rhai cyfredol. Wedi ystyried y nifer o gwynion aelod-aelod nas dilynwyd gan yr Ombwdsmon, ategodd y pwyllgor eu barn y byddai'n fuddiol i Brotocol Hunanreoli'r Aelodau gael ei ymestyn i'r holl Gynghorau Tref a Chymuned. Fe nododd y pwyllgor hefyd fod cwynion aelodau wedi eu cyfyngu i ddim ond pedwar awdurdod ofddifewn i Sir Ddinbych gyda 50% o'r cwynion yn deillio o un Cyngor Tref yn unig. Mynegwyd pryderon ynghylch y potential o ddial ymysg aelodau gyda chwynion blinderus, maleisus neu wamal yn erbyn aelodau eraill, yn groes i ysbryd y Cod Ymddygiad. Gan hynny, teimlai aelodau fod yr adroddiad wedi amlygu'r angen am hyfforddiant ac fe gytunwyd y byddai hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad yn cychwyn gyda'r awdurdodau hynny a fu'n destun cwynion aelodau fel a nodwyd o fewn yr adroddiad; yn gyntaf, yn benodol, y Cyngor Tref a fu'n destun y nifer mwya' o gwynion aelodau.

Yn y fan hon, gofynnodd y Cyng. D.E.Jones a'r Cyng.G.A.Green am eglurhad gan y DSM ynglyn â'u presenoldeb a'u rôl mewn cyfarfodydd neilltuol. Darparodd y DSM gynor cyfreithiol i'r aelodau hynny a phwysleisiodd y pwysigrwydd o sicrhau nad oedd rhagfarnu na chyfaddawdu aelodau yn nhermau materion a all eu cyfeirio i'r pwyllgor ar gyfer ystyriaeth yn y dyfodol. O ran presenoldeb aelodau mewn cyfarfodydd Cynghorau Sirol, Tref a Chymuned , roedd angen i'w hadrodd nôl i'r pwyllgor hwn fod yn wrthrychol.

Yn olaf, mewn ymateb i gwestiwn gan y Cyng. H.Ll.Jones ynglyn â chwynion cyfredol yn erbyn cynghorwyr a fethodd gael eu hail-ethol, fe gynghorodd y DSM y byddai cwynion yn parhau i gael eu hymchwilio ond roedd angen gorfodi sancsiynua fyddai'n cydnabod y ffaith honno.

PENDERFYNWYD *fod –*

a) yr adroddiad i’w dderbyn a’i nodi, ac

b) yr argymhellir fod hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad yn cychwyn gyda’r awdurdodau rheini a fanylwyd yn yr adroddiad, a fu’n destun cwynion aelodau, gyda’r Cyngor Tre,f a fu’n destun y nifer fwya’ o gwynion, yn gyntaf.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.40 a.b.

Eitem Rhif 7 ar y Rhaglen

ADRODDIAD I'R: **Pwyllgor Safonau**

ADRODDIAD GAN: **Swyddog Monitro**

DYDDIAD: **23ain Medi 2011**

PWNC: **PROTOCOL HUNANREOLI**

1. DIBEN YR ADRODDIAD

Rhoi diweddariad i'r Aelodau ar y cynnydd mewn perthynas â'r Protocol Hunanreoli.

2 CEFNDIR

2.1 Rôl y Pwyllgor Safonau yw hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel ymhlith yr Aelodau a'u cynorthwyo i gadw at y Cod Ymarfer. Yn y gorffennol, mae'r Pwyllgor Safonau wedi lleisio pryderon ynglŷn â nifer y cwynion a wneir rhwng Aelodau a all ymweud â mân gwynion nad ydynt ynddynt eu hunain yn ddigon difrifol i'w cyfeirio at yr Ombwdsmon fel achosion o dorri'r Cod Ymarfer.

2.2 Mae paragraff 6(1) o God Ymarfer yr Aelodau yn nodi na ddylai Aelodau wneud cwynion blinderus, maleisus neu wacsaw yn erbyn Aelodau eraill, gan fod hyn ynddo'i hun yn torri'r Cod. Mae'r Pwyllgor wedi mynegi pryderon y gellir defnyddio'r Cod ar achlysur fel arf gwleidyddol, ac nad dyma oedd ei bwrpas. Gofynnodd y Pwyllgor hefyd am gael ei hysbysu'n rheolaidd am lefel a natur cwynion aelod-aelod.

2.3 Mae Protocol Hunanreoli, gyda rhai newidiadau o ganlyniad i'r ymgynghoriad hyd yma, ynghlwm yn Atodiad 1. Pwrpas y Protocol yw sefydlu trefn ar gyfer y cwynion hynny nad ydynt yn cyrraeth y trothwy i fod yn dor-rheol, i gael eu trin dan drefn leol; a bod yr hyn sy'n cyfiawnhau cyflwyno cwyn ffurfiol yn cael ei chyfeirio at yr Ombwdsmon. Os caiff ei fabwysiadu, y bwriad yw bod y Protocol yn mynd gyda'r Cod Ymarfer; ni fyddai ac ni allai ddisodli'r Cod statudol. Bydd y cynnig hwn yn golygu ymrwymiad gan Arweinwyr Grwpiau ac un aelod annibynnol (yn ei dro) o'r Pwyllgor Safonau.

2.4 Mae'r Arweinydd ac Arweinwyr y Grwpiau wedi ystyried y Protocol ac mae angen nawr ymestyn yr Ymgynghoriad i'r holl Gynghorwyr cyn cael unrhyw drafodaeth ar y protocol a'i ddefnydd gan y Cyngor Llawn.

2.5 Mae cynllun cyflawni diwygiedig yn nodi'r broses ymgynghorol cyn i'r Cyngor Llawn ei fabwysiadu. Mae copi o'r Protocol drafft hefyd wedi ei roddi i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn gynnar yn y broses

CAMAU GOFYNNOL	GAN BWY	DYDDIAD
Ystyried y protocol a'i weithdrefnau ac adborth i'r Swyddog Monitro	**Tîm Gweithredol Corfforaethol**	**Cwblhawyd**
Cael barn a chymeradwyaeth mewn egwyddor gan yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru	**Swyddog Monitro**	**Cwblhawyd**
Adroddiad i Arweinwyr y Grwpiau	**Swyddog Monitro**	**Cwblhawyd**
Adroddiad i'r Pwyllgor Safonau ar y drafft cyntaf	**Swyddog Monitro**	**Cwblhawyd**
Proses ymgynghorol gyda'r holl aelodau	**Swyddog Monitro**	**Mae'r aelodau wedi derbyn y Protocol a medrent gyflwyno sylwadau erbyn 5ed Ionawr 2012**
Adroddiad pellach i'r Pwyllgor Safonau gyda drafft terfynol	**Swyddog Monitro**	**27ain Ionawr 2012**
Cyngor Anffurfiol yn ystyried y Protocol os oes angen, yna'r Cyngor llawn	**Arweinydd / Swyddog Monitro**	**10fed Ionawr 2011 a 28ain Chwefror 2012**

3 ARGYMHELLIAD

Bod yr Aelodau'n cydnabod y cynnydd.

CYNGOR Sir Ddinbych Denbighshire COUNTY COUNCIL

P R O T O C O L H U N A N R E O L I'R A E L O D A U

DRAFT

Egwyddorion Cyffredinol

- Hybu safonau uchel o ymddygiad ac ymarweddiad fel dull o gryfhau parch ac ymddiriedaeth ymhlith aelodau. NI fwriedir disodli'r Cod Ymarfer; y bwriad yw cael y Protocol ynghyd â'r Cod, gan alluogi delio ag ymddygiad nad yw'n cyrraedd y trothwy sy'n golygu torri'r Cod, a bod yr hyn sy'n cyfiawnhau cyflwyno cwyn ffurfiol yn cael ei gyfeirio i sylw'r Ombwdsmon.

- Nid yw'r protocol yn disodli'r Protocol Cysylltiadau Aelodau-Swyddogion a nodir yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

- Dylai'r aelodau wneud pob ymdrech resymol i ddatrys anghydfod trwy brosesau mewnol a gytunwyd, yn amodol ar eu cyfrifoldebau dan God Ymarfer yr Aelodau.

- Bydd cyfeirio mater i sylw rheolwyr allanol yn digwydd dim ond pan fetho popeth arall, yn amodol ar gyfrifoldebau'r Aelodau dan y Cod Ymarfer.

- Dylai Aelodau osgoi gwrthdaro personol mewn unrhyw fforwm cyhoeddus, yn enwedig y Cyngor llawn a thrwy'r cyfryngau.

- Ni fydd y sylwadau hyn yn llesteirio trafodaeth wleidyddol ddilys neu waith craffu.

- Bydd disgyblaeth grŵp yn dod yn gonglfaen i hunanreoli gydag Arweinwyr Grwpiau yn cymryd cyfrifoldeb am eu haelodau eu hunain.

- Bydd Arweinwyr Grwpiau yn unigol a chyda'i gilydd yn gweithio i sicrhau cydymffurfio gyda'r protocol hwn.

- Bydd yr Aelodau yn ymrwymo i hyfforddiant a datblygiad i gefnogi'r protocol hwn.

Gweithio i osgoi problemau

I leihau nifer yr achosion honedig o dorri'r Cod, mae holl Arweinwyr Grwpiau wedi ymrwymo i:-

- **Strategaeth Dysgu a Datblygu Aelodau** – y byddant yn ceisio sicrhau ymrwymiad aelodau eu grŵp iddi. Gwneir holl ymdrechion rhesymol i sicrhau bod y Straegaeth Dysgu a Datblygu yn adnabod ac yn ymateb i anghenion yr aelodau.

- **Mynychu digwyddiadau perthnasol hyfforddi Aelodau** – yn enwedig rhai sy'n ymwneud â'r Cod Ymarfer neu gyrsiau cywirdeb o fewn cwmpas eu rôl.

- **Siarter Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru** – Dyfarnwyd i'r Cyngor Siarter Cefnogi a Datblygu Aelodau Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ac mae'n cefnogi ei hamcanion. Bydd Arweinwyr Grwpiau yn ceisio sicrhau ymrwymiad aelodau unigol i'r hyfforddiant ac yn adolygu hyn yn rheolaidd.

Rôl Arweinwyr Grwpiau

Bydd cwyn gan aelod sy'n ymwneud ag aelod o'r un grŵp yn cael ei chyferirio i sylw Arweinydd y Grŵp. Trafodir cwyn gan aelod sy'n ymwneud â gweithgareddau aelod o grŵp gwleidyddol gwahanol yn cael ei thrafod gydag Arweinydd Grŵp yr achwynydd ei hun, a fydd wedyn yn cyfeirio'r mater i Arweinydd y Grŵp gyda chyfrifoldeb am yr aelod yn erbyn yr hwn y gwnaed y gŵyn.

Ar ôl derbyn cwyn, rôl Arweinwyr Grwpiau yw cymryd cyfrifoldeb am ddisgyblaeth o fewn eu grwpiau. Dylai disgyblaeth grŵp geisio bod yn anffurfiol, gan ddatrys y mater mewn cyfarfodydd wyneb yn wyneb. Bydd angen i Arweinwyr Grwpiau gadw rhai cofnodion, ond ni fydd yn broses yn golygu llawer o ddogfennau. Dylid cadw'r pwyslais ar hyfforddi, addysgu, cyfryngu a chymodi.

Pan fydd yn briodol, gellir defnyddio cosb megis symud aelod oddi ar bwyllgor neu gorff allanol mewn achosion eithafol neu ar ôl nifer o achosion o dorri'r cod, a chaiff y mater ei gyfeirio i sylw Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Cyn ystyried unrhyw gosb, neu hyfforddiant, gall Arweinydd y Grŵp perthnasol ymgynghori ag aelod o'r Pwyllgor Safonau ar y cyd â'r Swyddog Monitro neu'r Dirprwy Swyddog Monitro. Bydd y Pwyllgor Safonau yn ceisio sicrhau tegwch a chysondeb o ran y ddisgyblaeth a ddefnyddir ym mhob Grŵp.

Yng nghyfarfod nesaf cyfleus Arweinwyr y Grwpiau, trafodir unrhyw fater disgyblu sydd wedi ei gyfeirio i sylw Arweinydd Grŵp gyda'r Grŵp, a chyda'r nod o geisio sicrhau bod cosbau teg a chyson yn cael eu defnyddio.

Os bydd cwyn yn ymwneud ag Arweinydd Grŵp, gofynnir i'r Cadeirdydd ystyried y gŵyn, yn yr un modd â chydag aelodau digysylltiad.

Aelodau Digysylltiad

Cyn belled ag y mae aelodau digysylltiad yn y cwestiwn, bydd Cadeirydd y Cyngor yn cyflawni rôl Arweinydd Grŵp. Dylid cyfeirio pryderon ynglŷn ag ymddygiad aelod disgysylltiad at y Cadeirydd, a fydd yn defnyddio'r un egwyddorion a'r safonau â rhai Arweinwyr y Grŵp o ran hyfforddi/cyfryngu/cymodi. Os bydd achosion parhaus o dorri'r cod caiff y mater ei gyfeirio at yr Ombwdsmon gan y Swyddog Monitro neu yn ei absenoldeb ef, gan y Dirprwy Swyddog Monitro.

Torri'r Cod yn Barhaus

Os bydd achosion parhaus o dorri'r Cod, neu feysydd lle mae gan Arweinwyr Grwpiau bryderon bod ymddygiad aelod neu aelodau unigol yn niweidio'r berthynas rhwng grwpiau gwleidyddol neu enw da'r Cyngor, yna bydd Arweinwyr y Grwpiau yn cyfarfod gyda'r Prif Swyddog Gweithredol a'r Swyddog Monitro i gytuno ar y ffordd ymlaen. Ystyrir cyd-gyfeiriad at yr Ombwdsmon, gan Arweinwyr Grwpiau, am achosion parhaus lefel isel.

Pwyllgor Safonau

- Oherwydd y posiblrwydd o wrthdaro, ni fydd unrhyw gyfranogiad yn cynnwys mwy nag un aelod annibynnol o'r Pwyllgor Safonau. Bydd hyn yn cylchdroi ac yn unol ag argaeledd.

- Bydd Aelodau'r Pwyllgor Safonau yn chwarae rôl gefnogol/ymgynghorol i Arweinwyr y Grwpiau. Cychwynnir ar y broses hon ar gais Arweinydd y Grŵp, mewn achos penodol.

- Bydd y cyfarfodydd hyn yn breifat ac anffurfiol.

- Bydd unrhyw ddogfennau, nodiadau presenoldeb, nodiadau ffeil neu nodiadau cynghori rhwng Arweinydd y Grŵp (neu Gadeirydd y Cyngor fel y bo'n briodol) ac aelodau'r Pwyllgor Safonau yn aros yn breifat a chyfrinachol.

Adolygir y protocol hwn erbyn Mai 2013.

DRAFT

SIART LLIF CWYNION AELOD / AELOD

SM YN DERBYN CWYN
SM YN YSTYRIED OS YW'N BRIODOL CYFEIRIO'R MATER I SYLW ARWEINWYR GRŴP NEU'R OMBWDSMON (cyfeirio o fewn 5 diwrnod gwaith)

→ OMBWDSMON

↓

ARWEINYDD GRŴP NEU GADEIRYDD Y CYNGOR (Aelodau digysylltiad)

Left branch:

ARWEINYDD/WYR GRWPIAU

↓

ARWEINYDD/WYR GRWPIAU YN YSTYRIED Y GWYN A DATRYS gyda'r SM (o fewn 15 diwrnod gwaith)

↓

OS NA FEDR ARWEINYDD/WYR GRŴP DDATRYS, TREFNU CYFARFOD GYDA'R SM + 1 AELOD ANNIBYNNOL Y PWYLLGOR SAFONAU (o fewn 15 diwrnod gwaith)

Right branch:

CADEIRYDD Y CYNGOR

↓

CADEIRYDD YN YSTYRIED Y GWYN A DATRYS GYDA"R SM (o fewn 15 diwrnod gwaith)

↓

OS NAD OES MODD DATRYS RHWNG Y CADEIRYDD AC AELOD, GALL Y CADEIRYDD DREFNU CYFARFOD GYDA'R SM AC 1 AELOD ANNIBYNNOL Y PWYLLGOR SAFONAU (o fewn 15 diwrnod gwaith)

↓

COSB A/NEU GYFEIRIO'R MATER I SYLW'R PWYLLGOR SAFONAU NEU'R OMBWDSMON. YSTYRIED DARPARU HYFFORDDIANT / CYFRYNGU

MEWN ACHOSION O DORRI'R COD YN BARHAUS, BYDD ARWEINWYR GRWPIAU YN CYFARFOD GYDA'R PRIF WEITHREDWR A'R SWYDDOG MONITRO I GYTUNO AR Y FFORDD YMLAEN. YSTYRIR CYD-GYFEIRIAD I SYLW'R OMBWDSMON GAN ARWEINWYR GRWPIAU AM ACHOSION PARHAUS LEFEL ISEL

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL
COUNTY BOROUGH COUNCIL

FFORWM PWYLLGORAU SAFONAU GOGLEDD CYMRU
NORTH WALES STANDARDS COMMITTEES FORUM

Dydd Mawrth, 1 Tachwedd 2011 at 10.00 am
Tuesday, 1 November 2011 at 10.00 am

Bodlondeb, Conwy

Ynys Môn/Isle of Anglesey	Jeff Cotterell - Cadeirydd/Chair Sue Morris - Is-Gadeirydd/Vice-Chairman Lynn Ball - Swyddog Monitro/Monitoring Officer Robyn Jones - Dirprwy Swyddog Monitro/Deputy Monitoring Officer
Conwy	Howie Roberts - Cadeirydd/Chair Paul Sturges - Is-Gadeirydd/Vice-Chair Delyth Jones - Swyddog Monitro/Monitoring Officer
Sir Ddinbych/Denbighshire	Clive B. Halliday - Cadeirydd/Chair Geraint F. Roberts - Is-Gadeirydd/Vice-Chairman Jane Kennedy - Swyddog Monitro/Monitoring Officer Lisa Jones - Dirprwy Swyddog Monitro/Deputy Monitoring Officer
Sir y Fflint/Flintshire	Anwen Jones – Monitoring Officer Merfyn Roberts - Cadeirydd/Chair Kevin Sibbons - Is-Gadeirydd/Vice-Chairman
Gwynedd	John Pollard - Cadeirydd / Chair Gwilym Ellis Evans Is – Gadeirydd/Vice-Chairman Dilys Ann Phillips – Swyddog Monitro/Monitoring Officer Sion Huws – Swyddog Priodoldeb/Propriety Officer
Wrecsam/Wrexham	Rob Dawson – Cadeirydd/Chair Ceri Nash – Is-Gadeirydd/Vice-Chairman Trevor Coxon – Swyddog Monitro/Monitoring Officer Gary Williams – Dirprwy Swyddog Monitro/Deputy Monitoring Officer
Awdurdod Tân ac Achub/ Fire Authority and Rescue Authority	Simon Fysh – Cadeirydd/Chair
Parc Cenedlaethol Eryri/ Snowdonia National Park	Peter Rowland – Cadeirydd/Chair

Sian Harland – Swyddog Gwasanaethau Pwyllgorau/Committee Services Officer
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy County Borough Council, Bodlondeb, Conwy, LL32 8DU
01492 576065 sian.harland1@conwy.gov.uk

R H A G L E N

1. **Penodi Is-Gadeirydd**

2. **Ymddiheuriadau**

3. **Cofnodion**

   Cymeradwyo a llofnodi cofnodion y cyfarfod diwethaf fel cofnod cywir *(Tudalennau 1 - 5)*

4. **Cylch Gorchwyl**

   Trafod a ddylai Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru fod â Chylch Gorchwyl penodol.

5. **Cofrestr Anrhegion a Lletygarwch**

   Canfod y lefel gwerth a sefydlwyd gan Awdurdodau Lleol ar gyfer cofrestru anrhegion a lletygarwch gan Aelodau.

6. **Atborth o Gynhadledd Safonau Cymru**

   Cael atborth o Gynhadledd Safonau Cymru a gynhaliwyd 5 Hydref 2011 yn Llandrindod.

7. **Ymateb gan yr Ombwdsmon ynglyn â Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru** *(Tudalennau 6 - 7)*

8. **Dyddiad y cyfarfod nesaf**

Nodyn: Nid yw Deddf Llywodraeth Leol 1972 yn caniatau ystyried unrhyw eitem o fusnes mewn cyfarfod o'r prif Gyngor oni bai fod y rhybudd angenrheidiol wedi ei roi ymlaen llaw. Felly, oni bai fod eitem yn cael ei hystyried fel eitem frys, ni chaniateir ystyried unrhyw fater arall.

Os bydd y larwm tân yn canu, dylai'r Aelodau fynd allan o'r adeilad drwy'r allanfa dân agosaf.

MANNAU YMGYNNULL, edrychwch ar y rhybudd "Beth i'w wneud os bydd tân" sydd i'w weld yn Siambr y Cyngor / Ystafell Bwyllgor Ganolig / Ystafell Bwyllgor 3

A G E N D A

1. **Appointment of Vice-Chairman**

2. **Apologies**

3. **Minutes**

   To approve as a correct record minutes of the previous meeting. *(Pages 1 - 5)*

4. **Terms of Reference**

   To discuss whether the North Wales Standards Committee Forum should have a set Terms of Reference.

5. **Register of Gifts and Hospitality**

   To ascertain the level of value set by Local Authorities for the registration of gifts and hospitalities by Members.

6. **Feedback from the Standards Conference Wales**

   To receive feedback on the Standards Conference Wales held on 5 October 2011 in Llandrindod Wells.

7. **Response from Ombudsman regarding the North Wales Standards Committees Forum** *(Pages 6 - 7)*

8. **Date of Next Meeting**

Note: The Local Government Act 1972 does not allow an item of business to be considered at a meeting of a principal Council unless requisite advance notice has been given. Therefore, unless the item is considered to be urgent, consideration of any other business is not allowed

In the event of the fire alarm being activated, would all Members please vacate the premises through the nearest fire exit.

FOR ASSEMBLY POINTS, please refer to "Actions in the Event of a Fire" notice displayed in the Council Chamber / Medium Committee Room / Meeting Room 3

FFORWM PWYLLGORAU SAFONAU GOGLEDD CYMRU

Dydd Gwener, 10 Mehefin 2011, am 10.00 am
Canolfan Fusnes Conwy

YN BRESENNOL: Howie Roberts (Cadeirydd - Conwy)

Barry Davies	Swyddog Monitro – Sir y Fflint
Iwan Davies	Swyddog Monitro - Conwy
Gwilym Ellis Evans	Is-Gadeirydd - Gwynedd
Jenni Frost (yn lle Paul Sturges)	Aelod Annibynnol - Conwy
Simon Fysh	Cadeirydd – Awdurdod Tân ac Achub
Clive B. Halliday	Cadeirydd – Sir Ddinbych
Sion Huws	Swyddog Priodoldeb - Gwynedd
Lisa Jones	Dirprwy Swyddog Monitro – Sir Ddinbych
Meirion Jones (yn lle Lynn Ball)	Ynys Môn
Sue Morris	Is-Gadeirydd - Ynys Môn
Geraint F. Roberts	Is-Gadeirydd – Sir Ddinbych
Merfyn Roberts	Cadeirydd – Sir y Fflint

6. **PENODI CADEIRYDD AR GYFER Y CYFARFOD**

Cynigiwyd ac eiliwyd bod Mr Howie Roberts yn cael ei enwebu fel Cadeirydd ar gyfer y cyfarfod.

I hwyluso parhad, cytunwyd y dylid penodi Mr Howie Roberts yn Gadeirydd am gyfnod o 12 mis.

CYTUNWYD-
Penodi Mr Howie Roberts yn Gadeirydd Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru ar gyfer 2011/2012.

7. **YMDDIHEURIADAU**

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Lynn Ball (Ynys Môn), Jeff Cotterell (Ynys Môn), Trevor Coxon (Wrecsam), Rob Dawson (Wrecsam), Robyn Jones (Ynys Môn), Jane Kennedy (Sir Ddinbych), Ceri Nash (Wrecsam), Dilys Ann Phillips (Gwynedd), John Pollard (Gwynedd), Kevin Sibbons (Sir y Fflint), Paul Sturges (Conwy) a Gary Williams (Wrecsam).

8. **COFNODION**

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd ar 15 Ebrill 2011 i'w cymeradwyo.

O safbwynt y Polisi Chwythu'r Chwiban (Cofnod Rhif 4) dywedwyd bod hwn yn cael ei ddatblygu gan Wrecsam yn hytrach na Sir y Fflint.

AGENDA ITEM 3

NORTH WALES STANDARDS COMMITTEES FORUM

Friday, 10 June 2011 at 10.00 am
Conwy Business Centre

PRESENT:	Howie Roberts (Chair)	Chair - Conwy
	Barry Davies	Monitoring Officer - Flintshire
	Iwan Davies	Monitoring Officer - Conwy
	Gwilym Ellis Evans	Vice-Chairman - Gwynedd
	Jenni Frost (In place of Paul Sturges)	Independent Member - Conwy
	Simon Fysh	Chair - Fire and Rescue Authority
	Clive B. Halliday	Chair - Denbighshire
	Sion Huws	Propriety Officer - Gwynedd
	Lisa Jones	Deputy Monitoring Officer - Denbighshire
	Meirion Jones (In place of Lynn Ball)	Isle of Anglesey
	Sue Morris	Vice-Chairman of Isle - Anglesey
	Geraint F. Roberts	Vice-Chairman - Denbighshire
	Merfyn Roberts	Chair - Flintshire

6. **APPOINTMENT OF CHAIRMAN FOR THE MEETING**

It was proposed and seconded that Mr Howie Roberts be nominated as Chairman for the meeting.

For continuity it was agreed that Mr Howie Roberts be appointed as Chairman for a 12 months period.

AGREED-

That Mr Howie Roberts be appointed as Chairman of the North Wales Standards Committees Forum for 2011/2012.

7. **APOLOGIES**

Apologies for absence were received from Lynn Ball (Isle of Anglesey), Jeff Cotterell (Isle of Anglesey), Trevor Coxon (Wrexham), Rob Dawson (Wrexham), Robyn Jones (Isle of Anglesey), Jane Kennedy (Denbighshire), Ceri Nash (Wrexham), Dilys Ann Phillips (Gwynedd), John Pollard (Gwynedd), Kevin Sibbons (Flintshire), Paul Sturges (Conwy) and Gary Williams (Wrexham).

8. **MINUTES**

The minutes of the meeting of the North Wales Standards Committees Forum held on 15 April 2011 were presented for approval.

With regard to the Whistleblowing Policy (Minute No. 4), it was reported that this was being taken forward by Wrexham and not Flintshire.

Hefyd nodwyd mai Cerrigydrudion oedd yn gywir yn hytrach na Cerridigion yng Nghofnod Rhif 4.

CYTUNWYD-

Yn amodol ar y newidiadau uchod, bod cofnodion cyfarfod Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd ar 15 Ebrill 2011 yn cael ei gymeradwyo fel cofnod dilys.

9. **SEFYDLU GWEITHDAI**

Er bydd gweithdai'n cael eu cynnal yn y Gynhadledd Safonau – Cymru 2011, teimlai Aelodau y gellid cynnal gweithdai llai yn effeithiol ar sail Gogledd Cymru yn unig.

Awgrymwyd y gellid cynnal gweithdai'n canolbwyntio ar y gwahanol faterion yn gysylltiedig â'r Cod Ymddygiad ar ddechrau pob cyfarfod o'r Fforwm. Hefyd gallai achosion o dorri'r Cod Ymddygiad, fel y nodir yn adroddiadau'r Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus, hefyd fod yn bwnc trafodaeth.

Awgrymwyd ymhellach y gellid ail-gynnal y gweithdai a gynhaliwyd yn y Gynhadledd Safonau ar lefel leol.

CYTUNWYD-

Cynnal y Gweithdai ar ddechrau pob cyfarfod o Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru.

10. **SEFYDLU CYSONDEB O RAN DULL**

Mewn perthynas â rhannu gwybodaeth, cyflwynwyd y sylwadau a'r atebion canlynol:-

- Byddai Swyddog Monitro Sir y Fflint yn ymchwilio i'r posibilrwydd fod Pwyllgor Safonau Tân ac Achub Gogledd Cymru'n derbyn yr un wybodaeth â'r Swyddogion Monitro mewn perthynas â materion Safonau
- Bod pob Awdurdod Lleol yn cyhoeddi eu rhaglenni a'u cofnodion Pwyllgor Safonau ar eu gwefannau
- Er mwyn i'r cyhoedd fod yn ymwybodol o bresenoldeb Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru, cytunwyd y byddai pob Awdurdod Lleol yn cyflwyno cofnodion y Fforwm i'w Pwyllgorau Safonau hwy er gwybodaeth
- Roedd gan Swyddogion Monitro berthynas weithio agos trwy Gymru ac roeddent yn cyfarfod trwy Rwydwaith y Swyddogion Monitro

CYTUNWYD-

(a) Bod Swyddog Monitro Sir y Fflint yn ymchwilio i'r posibilrwydd o ychwanegu Pwyllgor Safonau Tân ac Achub Gogledd Cymru at y rhestr dosbarthu ar gyfer gwybodaeth sy'n berthnasol i Bwyllgorau Safonau.

(b) Bod pob Awdurdod Lleol yn cyflwyno cofnodion Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru i'w Pwyllgorau Safonau hwy.

In addition, it was noted that Cerrigydrudion should read Cerridigion in Minute No. 4.

AGREED-

That, subject to the above amendments, the minutes of the meeting of the North Wales Standards Committee Forum held on 15 April 2011 be approved as a correct record.

9. **SETTING UP WORKSHOPS**

Although workshops will be undertaken at the Standards Conference – Wales 2011, Members felt that smaller workshops may be effectively run just on a North Wales basis.

It was suggested that workshops focusing on the various issues relating to the Code of Conduct could be held at the beginning of each meeting of the Forum. In addition, breaches of the Code of Conduct, as contained within reports from the Public Services Ombudsman could also be a topic for discussion.

It was further suggested that the workshops held at the Standards Conference could be re-run at a local level.

AGREED-

That Workshops be held at the beginning of each meeting of the North Wales Standards Committee Forum.

10. **ESTABLISHING A CONSISTENCY OF APPROACH**

In relation to information sharing the following comments and solutions were put forward:-

- The Monitoring Officer for Flintshire would investigate the possibility of the North Wales Fire and Rescue Standards Committee receiving the same information as the Monitoring Officers in relation to Standards issues
- All Local Authorities to publish their Standards Committee agendas and minutes on their websites
- In order for the public to be aware of the existence of the North Wales Standards Committees Forum, it was agreed that all Local Authorities would present the minutes of the Forum to their respective Standards Committees for information
- Monitoring Officers had a close working relationship across Wales and met through the Monitoring Officers' Network

AGREED-

(a) That the Monitoring Officer for Flintshire investigates the possibility of the North Wales Fire and Rescue Standards Committee being added to the circulation list for information relevant to Standards Committees.

(b) That all Local Authorities present the minutes of the North Wales Standards Committees Forum to their respective Standards Committees.

11. **NODI MEYSYDD GWAITH AR GYFER Y PWYLLGORAU SAFONAU**

Nid oedd unrhyw sylwadau pellach i'w hychwanegu ar hyn o bryd.

12. **MATERION HYFFORDDIANT**

Mewn perthynas â materion hyfforddiant, oedd yn berthnasol i bob Awdurdod Lleol, cyflwynwyd y sylwadau canlynol:-

- Roedd Sir Dinbych wedi darparu hyfforddiant i'r Cynghorau Tref a Chymuned trwy Sioeau Teithiol Cod Ymddygiad. Darparwyd cyfanswm o 9 sesiwn mewn gwahanol leoliadau ar draws y Fwrdeistref Sirol, gyda 2 sesiwn ym mhob ardal yn cael eu cynnal yn y pnawn a gyda'r nos. Er bod hyfforddiant wedi ei ddarparu i fwy na 100 o Gynghorwyr Tref a Chymuned, roedd wedi cymryd cryn amser ac ymdrech i drefnu a darparu'r hyfforddiant
- Roedd Aelodau Pwyllgor Safonau yn Sir Ddinbych hefyd wedi mynychu cyfarfodydd Cynghorau Tref a Chymuned a rhoi adborth i'r Pwyllgor Safonau
- Roedd yn bwysig bod Aelodau'r Pwyllgor Safonau'n cael sesiynau hyfforddiant er mwyn diweddaru gwybodaeth yn gyson, a dylid cadw cofnod o unrhyw hyfforddiant a gynhelir. Gellid defnyddio'r cofnod hwn fel tystiolaeth pe bai unrhyw un yn herio eu harbenigedd a'u hyfforddiant
- Roedd Conwy'n darparu Gweithdai Gloywi ar gyfer Aelodau eu Pwyllgor Safonau ac roedd y rhain wedi eu cynnwys o fewn ei Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol
- Roedd yn ymddangos bod Cyngor Dinas Caerdydd wedi addasu eu Cod Ymddygiad er mwyn ei wneud yn orfodol i bob Cynghorydd Sir fynychu'r Hyfforddiant ar God Ymddygiad
- Roedd Conwy wedi sicrhau bod pob un o'i Gynghorwyr wedi cael hyfforddiant. Cyflawnwyd hyn yn rhannol trwy hysbysu Arweinyddion Grŵp o bwysigrwydd hyfforddiant a thrwy enwi'r Cynghorwyr hynny oedd heb fynychu unrhyw sesiwn
- Roedd Hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad yn rhan o'r broses gynefino ar gyfer Cynghorwyr newydd yn y rhan fwyaf o Gynghorau. Fodd bynnag, roedd sicrhau bod Cynghorwyr oedd wedi eu hethol ers nifer o flynyddoedd yn mynychu sesiynau hyfforddi yn broblem mewn rhai achosion
- Roedd Ynys Môn wedi derbyn arian gan CLlLC i ddarparu sesiynau hyfforddi ac er bod Peter Keith Lucas wedi darparu hyfforddiant nid oedd pob Cynghorydd wedi bod yn bresennol.

CYTUNWYD-
Nodi'r wybodaeth.

13. **SEFYDLU ARFER GORAU**

Mewn perthynas â sefydlu arfer gorau, gwnaed y sylwadau canlynol:-

- Roedd Sir Ddinbych wedi paratoi llyfryn ar y Cod Ymddygiad, oedd yn cynnwys siart llif, a'r bwriad oedd bod Cynghorwyr yn dod ag ef i

11. **IDENTIFYING AREAS OF WORK FOR STANDARDS COMMITTEES**

There were no further comments to add at this time.

12. **TRAINING ISSUES**

In relation to training issues, which were relevant to all Local Authorities, the following comments were put forward:-

- Denbighshire had delivered training to the Town and Community Councils via Code of Conduct Road Shows. A total of 9 sessions had been delivered in various locations across the County Borough, with 2 sessions in each area held in the afternoon and evening. Although over 100 Town and Community Councillors had been trained, it had taken a considerable amount of time and effort to organise and deliver the training
- Standards Members at Denbighshire also attended Town and Community Council meetings and provided feedback to the Standards Committee
- It was important that Standards Committee Members were provided with updated training on a regular basis, and a record should be kept of any training undertaken. This record could be used as evidence if they were ever challenged on their expertise and training undertaken
- Conwy were providing refresher Workshops for their Standards Members and these were included within the Forward Work Programme
- Cardiff City Council had apparently altered their Code of Conduct to ensure that it was compulsory for all County Councillors to attend Code of Conduct Training
- Conwy had ensured that all of their Councillors had been trained. This had, in part, been achieved by informing Group Leaders of the importance of training and naming those Councillors who had not attended any sessions
- Code of Conduct Training was part of the induction process for new Councillors in most Councils. However, ensuring that Councillors who had been elected for many years attended training sessions was problematic in some instances
- Isle of Anglesey had received funding from the WLGA to provide training sessions and even though Peter Keith Lucas had delivered training not all Councillors had attended

AGREED-
That the information be noted.

13. **ESTABLISHING BEST PRACTICE**

In relation to establishing best practice the following comments were made:-

- Denbighshire had produced a booklet on the Code of Conduct, which included a flowchart, and was designed for Councillors to bring to each meeting. It was suggested that this booklet could be circulated to members of the Forum

bob cyfarfod. Awgrymwyd y gellid dosbarthu'r llyfryn hwn i aelodau'r Fforwm

- Roedd Sir Ddinbych yn dosbarthu'r llyfryn yn flynyddol ynghyd â Chofrestr Ffurflenni Datgan Cysylltiad

CYTUNWYD-

Bod llyfryn Cod Ymddygiad Sir Ddinbych yn cael ei ddosbarthu i holl Aelodau Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru.

14. GWEITHIO GYDA'R CYNGHORAU TREF A CHYMUNED

Trafodwyd yr eitem hon fel rhan o Gofnod 12 - Materion Hyfforddiant.

15. HYRWYDDO'R PWYLLGOR SAFONAU

Mewn perthynas â hyrwyddo Pwyllgorau Safonau, gwnaed y sylwadau canlynol:-

- Roedd Conwy wedi cyhoeddi erthygl ar y Pwyllgor Safonau ym Mwletin Conwy, a ddosbarthwyd i bob aelwyd yn y Fwrdeistref Sirol
- Roedd Gwynedd wedi paratoi adroddiad ar y Pwyllgor Safonau, oedd yn cynnwys ffotograffau, ac fe'i dosbarthwyd i bob Cynghorydd Sir yn ogystal ag i'r Cynghorau Tref a Chymuned
- Er mwyn sicrhau bod yr Ombwdsmon yn ymwybodol o Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru, cytunwyd i anfon copi o'r cofnodion at yr Ombwdsmon ynghyd â llythyr eglurhaol

CYTUNWYD-

Bod cofnodion Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru'n cael eu hanfon at yr Ombwdsmon ynghyd â llythyr eglurhaol.

16. YMATEBION A SYLWADAU YNGLYN Â PHOLISI CENEDLAETHOL

Deallwyd bod newid sylweddol yn digwydd i Bwyllgorau Safonau yn Lloegr. Er na ragwelir newid mor sylweddol yng Nghymru, disgwylir y cynhelir ymgynghoriad ynglŷn â'r newidiadau maes o law. Gallai'r ddogfen ymgynghorol fod yn rhan o'r rhaglen ar gyfer cyfarfodydd y Fforwm yn y dyfodol.

CYTUNWYD-

Bod unrhyw Ymgynghoriadau perthnasol yn cael eu cynnwys yn rhaglenni Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru yn y dyfodol.

17. PROTOCOLAU AELOD/AELOD AC AELOD/SWYDDOG

O safbwynt Protocolau Aelod/Aelodau ac Aelod/Swyddog gwnaed y sylwadau canlynol:-

- O ganlyniad i ddatblygiadau ym mhrotocolau Cyngor Sir Ynys Môn, datblygwyd protocolau ar Barch Aelodau ac ar Benodi Cadeiryddion Pwyllgor.

- Denbighshire circulated the booklet annually together with the Register of Interest Forms

AGREED-

That Denbighshire's Code of Conduct booklet be circulated to all Members of the North Wales Standards Committees Forum.

14. **WORKING WITH THE TOWN AND COMMUNITY COUNCILS**

This item had been discussed as part of Minute 12 – Training Issues.

15. **PROMOTION OF STANDARDS COMMITTEE**

In relation to the promotion of Standards Committees the following comments were made:-

- Conwy had published an article on the Standards Committee in the Conwy Bulletin, which was circulated to all households within the County Borough
- Gwynedd had produced a report on the Standards Committee, which included photographs, and was circulated to all County Councillors as well as to Town and Community Councils
- To ensure that the Ombudsman was aware of the existence of the North Wales Standards Committees Forum, it was agreed that a copy of the minutes be sent to the Ombudsman together with a covering letter

AGREED-

That the minutes of the North Wales Standards Committee Forum be sent to the Ombudsman together with a covering letter.

16. **NATIONAL POLICY RESPONSES AND REPRESENTATIONS**

It was understood that Standards Committees in England were undergoing a radical change. Although there is a prospect of less radical changes in Wales, a consultation on changes was expected in due course. The consultation document could form part of the agenda for future meetings of the Forum.

AGREED-

That any relevant Consultations be placed on future agendas of the North Wales Standards Committees Forum.

17. **MEMBER/MEMBER AND MEMBER/OFFICER PROTOCOLS**

With regard to Member/Member and Member/Officer Protocols the following comments were made:-

- As a result of the developments at the Isle of Anglesey Council protocols had been developed on Member Respect and on Appointment of Committee Chairs.
- Denbighshire would be introducing a Self Regulatory Protocol, especially to deal with informal complaints

- Byddai Sir Ddinbych yn cyflwyno Protocol Hunan Reoleiddio, yn arbennig i ddelio â chwynion anffurfiol,
- Roedd Panel Dyfarnu yn gwrando ar achosion yn ymwneud â Chynghorwyr Cyngor Sir y Fflint ar hyn o bryd
- Gellid defnyddio penderfyniadau gan Baneli Dyfarnu fel deunydd ar gyfer Gweithdai 'Beth a Ddysgwyd' ar gyfer cyfarfod o'r Fforwm yn y dyfodol

CYTUNWYD-

Bod penderfyniadau gan y Paneli Dyfarnu'n cael eu defnyddio fel sail ar gyfer cyfarfodydd Gweithdai yn y dyfodol Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru.

18. **CYNHADLEDD SAFONAU BLYNYDDOL GOGLEDD CYMRU**

O safbwynt trefnu Cynhadledd Safonau Gogledd Cymru, cytunwyd aros tan y byddai Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru wedi ei sefydlu ers 12 mis.

Mewn perthynas â chynnal Cynhadledd Safonau Cymru yng Ngogledd Cymru, nodwyd bod y penderfyniadau ynglŷn â'r lleoliad wedi ei wneud gan y Rhwydwaith Swyddogion Monitro.

CYTUNWYD-

Gohirio trafod y posibilrwydd o Gynhadledd Safonau Gogledd Cymru Flynyddol am 12 mis.

19. **DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF**

Bydd cyfarfod nesaf y Fforwm yn cael ei gynnal ar 22 Medi 2011 i drafod unrhyw faterion yn ymwneud â Chynhadledd Safonau Cymru 2011, a gynhelir ar 5 Hydref 2011.

Bydd cyfarfod pellach yn cael ei gynnal ym mis Tachwedd i drafod unrhyw faterion yn codi o'r Gynhadledd Safonau.

Os na fydd unrhyw faterion yn codi, awgrymwyd bod y cyfarfod ar 22 Medi 2011 yn cael ei ganslo.

Dywedwyd wrth y Fforwm fod Mr Barry Davies Swyddog Monitro Cyngor Sir y Fflint yn ymddeol ddiwedd Gorffennaf 2011 a dymunwyd y gorau iddo yn y dyfodol gan bawb oedd yn bresennol.

CYTUNWYD-

Bod cyfarfod nesaf Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru'n cael ei gynnal ar 22 Medi 2011 am 10.00 am.

(Daeth y cyfarfod i ben am 11.30 am)

- An Adjudication Panel was currently hearing cases involving Flintshire County Councillors
- Decisions from Adjudication Panels could be used as material for ‘What We’ve Learnt’ Workshops for future meetings of the Forum

AGREED-

That decisions from Adjudication Panels be used as a basis for Workshops for future meetings of the North Wales Standards Committees Forum.

18. **ANNUAL NORTH WALES STANDARDS CONFERENCE**

With regard to organising a North Wales Standards Conference, it was agreed to wait until the North Wales Standards Committee Forum had been established for 12 months.

In relation to the Standards Conference Wales being held in North Wales, it was noted that the decisions on the venue was made by the Monitoring Officers’ Network.

AGREED-

That discussions on the possibility of an Annual North Wales Standards Conference be deferred for 12 months.

19. **DATE OF NEXT MEETING**

The next meeting of the Forum would be held on 22 September 2011 to discuss any issues in relation to the Standards Conference Wales 2011, which would be held on 5 October 2011.

A further meeting would be held in November to discuss any issues arising from the Standards Conference

It was suggested that if there were no issues the meeting on 22 September 2011 could be cancelled.

The Forum was advised that Mr Barry Davies the Monitoring Officer for Flintshire County Council, would be retiring at the end of July 2011 and all those present wished him well for the future.

AGREED-

That the next meeting of the North Wales Standards Committee Forum be held on 22 September 2011 at 10.00 am.

(The meeting ended at 11.30 am)

Ombudsman
Ombwdsmon
PUBLIC SERVICES OMBUDSMAN FOR WALES
OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU

Our ref:	PT/mm	Ask for:	Marilyn Morgan
Your ref:	ID/SH	☎	01656 641152
Date:	7 July 2011	✉	Marilyn.morgan@ombudsman-wales.org.uk

Howie Roberts
Chair – Standards Committee
Conwy County Borough Council
Bodlondeb
Conwy
LL32 8DU

Dear Mr Roberts

North Wales Standards Committees Forum

Thank you for your letter dated 4th July 2011. We welcome the initiative of setting up a Standards Committees Forum and look forward to attending one of the meetings in the future.

Please contact my PA, Marilyn Morgan to arrange a suitable date for me to attend.

Kind regards.

Yours sincerely

Peter Tyndall
<u>Ombudsman</u>

Public Services Ombudsman for Wales | Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
1 Ffordd yr Hen Gae, Pencoed CF35 5LJ
☎ 01656 641150 🖷 01656 641199 ✉ ask@ombudsman-wales.org.uk www.ombudsman-wales.org.uk

PWYLLGOR SAFONAU / STANDARDS COMMITTEE

Peter Tyndall
Public Services Ombudsman for Wales
1 Ffordd yr Hen Gae
Pencoed
CF35 5LJ

Gofynnwch am / Please ask for: **Sian Harland**
☎ **01492 576065**
💻 **committees@conwy.gov.uk**
Ein Cyf / Our Ref: **ID/SH**
Eich Cyf / Your Ref:
Dyddiad / Date: **04/07/11**

Dear Mr Tyndall

NORTH WALES STANDARDS COMMITTEES FORUM

I thought you may like to learn of what we hope will be a significant development here in North Wales. Representatives (member and officers) of the Standards Committees of each of the six Unitary Authorities and the Fire and Rescue Authority have now met twice and have decided to establish the North Wales Standards Committees Forum.

I enclose the minutes of the meetings of 15th April and 10th June 2011 which record the discussions which have taken place to date. You will see that a number of areas of common interest have been identified and there has been significant enthusiasm for further meetings.

As Chair I was asked to bring the formation of the Forum to your attention, for your interest and also with a view to your attending one of our meetings, or a specific event here in North Wales at some point in the future.

Yours sincerely

Howie Roberts
Chair - Standards Committee